

пільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» актуальним стало питання створення комплексного навчального посібника з даної дисципліни англійською мовою з метою оптимізації навчального процесу, оскільки з кожним роком збільшується кількість студентів англійської форми навчання [3].

Стоматологічний факультет - один із наймолодших факультетів університету, проте вже має певний досвід навчання іноземних англійських студентів, які прибувають із різних країн світу - Польщі, Індії, Ірану, Іраку, Нігерії. Рівень володіння мовою досить різний, тому між викладачами і студентами виникає проблема порозуміння під час практичних занять. Мовні контакти мають різноманітні прояви і різні результати, які відображаються на багатоланкових рівнях володіння іноземною мовою. Саме тому викладачі кафедри ортопедичної стоматології для подолання мовного бар'єру багато часу приділили наполегливому вивченню англійської мови та підвищенню особистого рівня володіння нею, що дозволяє їм якісно і вільно спілкуватися з іноземними студентами.

На кафедрі для студентів 2 курсу стоматологічного факультету створені всі навчально-методичні матеріали: для лекцій використовуються сучасні мультимедійні презентації, на практичних заняттях студенти мають можливість оволодіти різними практичними навичками з предмета «Пропедевтика ортопедичної стоматології». Разом із тим під час викладання пропедевтики ортопедичної стоматології англійською мовою багато проблем із навчально-методичною літературою виникало не тільки в іноземних студентів, а й у викладачів кафедри [5].

Різноманітність літератури, яка розкриває зміст навчальної програми з пропедевтики ортопедичної стоматології, спонукала авторів до видання комплексного навчального посібника для самостійної роботи англійських студентів. Запропонований нами англійський навчальний посібник «Album from propedeutics of orthopedic stomatology» рекомендований Центральною методичною комісією МОЗ України. В альбомі представлені такі основні розділи: «Introduction to the subject of Prosthetic Dentistry», «Equipment and instruments of dental technical laboratory», «Anatomy of the maxilla, mandible», «Materials science» «Unremovable and removable constructions» «CAD/CAM dentistry technology». Кожне практичне заняття містить навчальну інформацію для студентів із теми, матеріал для самостійної підготовки у вигляді малюнків і тестових завдань, перелік контрольних запитань для визначення рівня засвоєння вивченого матеріалу [1]. Автори вважають, що цей посібник може бути основою для створення уніфікованого англійського підручника з усіх розділів ортопедичної стоматології.

Список використаної літератури

1. Гасюк П.А. Album from propedeutics of orthopedic stomatology / П.А. Гасюк, А.О. Град, Т.І. Дзецюх. – Тернопіль: ТДМУ – Укрмедкнига, 2014. – 112 с.
2. Жуков Г. Н. Основы общей профессиональной педагогики : учебное пособие / Г. Н. Жуков, П. Г. Матросов, С. Л. Каплан ; под общ. ред. проф. Г. П. Скамницкой. – М. : Гардарики, 2005. – 382 с.
3. Косенко К. М. Методичні аспекти формування у студента-стоматолога практичних навичок та умінь / К.М. Косенко // Вісник стоматології. – 2006. – № 3. – С. 89–90.
4. Крижко В.В. Антологія аксіологічної парадигми освіти: [навч. посібник] / В.В. Крижко. - К.: Освіта України, 2005. - 440 с.
5. Gasiuk P.A. Introduction of modern forms of information in the learning process of dental education in Ukraine / P.A. Gasiuk, A.Ye. Demkovych, S.O. Rosolovska // International scientific-practical congress of pedagogues and psychologists "The generation of scientific ideas". - V.1. – Geneva. Switzerland, 27 November, 2014. – P.165-167.

УПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ НАВЧАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»

Гасюк П.А., Росоловська С.О., Воробець А.Б.

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»

Розглядається питання забезпечення високого рівня якості підготовки медичних спеціалістів шляхом упровадження комп'ютерних технологій. Увага акцентується на тому, що виконання віртуальних навчальних робіт студентами значно прискорює процес засвоєння навчального матеріалу й опанування практичних навичок, дає змогу освоювати новітні методики виготовлення різноманітних ортопедичних конструкцій.

Ключові слова: комп'ютерні технології, практичні навички, ортопедичні конструкції.

Одним із найважливіших стратегічних завдань на сучасному етапі модернізації вищої медичної освіти України є забезпечення якості підготовки медичних спеціалістів на рівні міжнародних стандартів. Розв'язання цього завдання можливе за умови зміни педагогічних методик і впровадження інноваційних технологій навчання [1].

Упровадження сучасних форм і методів оцінки ефективності навчання є найгострішою проблемою реформування вищої освіти і визначення стандартів її якості. Досвід кафедри ортопедичної стоматології ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» свідчить про нові можливості у використанні електронних засобів для стандартизації й опанування навичок на основі сучасних мультимедійних технологій.

Сучасні електронні засоби навчання включають електронні підручники, навчальні програми, тренажери або програми тестування. Можна говорити про виникнення нового узагальнюючого поняття «комп'ютерні навчальні матеріали», яке об'єднує всі електронні засоби навчання, реалізовані за допомогою різноманітних програм.

Урахування тенденцій розвитку сучасної ортопедичної стоматології, які свідчать про те, що безметалеві технології протезування переважатимуть над металокерамічними ортопедичними конструкціями, зумовило необхідність створення і впровадження навчального програмного забезпечення для кафедр університету. Саме тому на основі рішення вченої ради університету від 25.12.2012 р. працівниками кафедри ортопедичної стоматології спільно з відділом віртуальних навчальних програм було створено віртуальну навчальну програму «Лабораторні етапи виготовлення мостоподібних протезів на основі оксиду цирконію». Ця віртуальна програма має велике зна-

чення для студентів, оскільки дає змогу опанувати новітні методики виготовлення різноманітних ортопедичних конструкцій.

Варто зазначити, що виконання віртуальних робіт значно прискорює процес освоєння навчального матеріалу. Вони містять необхідні відомості з теорії та практики. Виконання цієї програми досить просте – управляти тими чи іншими процесами на екрані студент може за допомогою комп'ютерної миші та клавіатури. Окремі фрагменти програми, які є ключовими в опануванні навички, можуть слугувати матеріалом для слайдів і доповненням до контрольного переліку етапів. Такі ілюстровані переліки можна використовувати і для самостійної підготовки лікарів-стоматологів [3].

Якісна демонстрація процедури слугує еталоном стандартного виконання. Завершенням навчання можна вважати виконання процедури згідно з контрольним переліком з урахуванням відведеного часу і без ускладнень для здоров'я пацієнта [2].

Отже, використання віртуальних навчальних програм у навчальному процесі забезпечує широкий доступ студентів до сучасного інформаційного поля, покращує за рахунок візуалізації навчального матеріалу сприйняття фундаментальних знань, модернізує культуру індивідуальної пізнавальної діяльності, розвиває творчий потенціал, розширює можливості та спонукає до активної самостійної праці з подальшим екстраполюванням сформованих практичних навичок у майбутню стоматологічну практику.

Список використаної літератури

1. Волосовець О.П. Питання якості освіти у контексті впровадження засад Болонської декларації у вищій медичній школі / О.П. Волосовець // Медична освіта. – 2005. – № 2. – С. 12-16.
2. Буряк В.Є. Умови та засоби самоосвіти студентів / В.Є. Буряк // Вища школа. – 2002. – № 6. – С. 18-28.
3. Gasiuk P. A. Features the introduction of e-learning the study of prosthetic dentistry / P.A. Gasiuk, S.O. Rosolovska, S.I. Boycanuk // Клінічна стоматологія. – 2015. – № 2. – С.17-19.

ЗНАЧЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ»

Гасюк Ю.А., Лобурець В.В., Соннік Н.Б., Подовжній О.Г.

ВДНЗУ України «Українська медична стоматологічна академія»

В Україні система вищої медичної освіти зазнає активних інновацій. Цей процес характеризується впровадженням новітніх технологій і методик у навчальний процес. Розробляються і впроваджуються інноваційні форми і методи навчання.

Ключові слова: медична освіта, інновації, навчання, телекомунікаційна система.

На шляху просування в європейський освітній простір Україна дедалі наполегливіше працює над єдиними вимогами, критеріями і стандартами задля забезпечення належних умов підготовки професійних медичних кадрів світового рівня. Актуальною проблемою стає ефективне використання сучасних інноваційних інформаційних технологій у освітньому процесі.

Як джерело прибутку і добробуту виступають знання, інновації, технології та способи їх практичної реалізації. При цьому сфера освіти стає важливим компонентом економічного розвитку суспільства. Інформація стає стратегічними ресурсом країни і разом із рівнем розвитку освіти багато в чому визначає її суверенітет і економічну незалежність. Сучасна, інноваційно орієнтована медична освіта потребує підготовки фахівців, здатних до постійного навчання й оновлення знань, позитивного сприйняття технологічних нововведень, наявності мотиваційних установок на підвищення професійного рівня.

Особливістю навчання на клінічній кафедрі з хірургічною спрямованістю – оториноларингології - є необхідність засвоєння широкого діапазону знань із нормальної та топографічної анатомії, гістології, фізіології за досить короткий проміжок часу. Оволодіння цими знаннями має велике значення для усвідомлення патогенезу ЛОР-хвороб. В умовах, коли кількість годин, відведених на засвоєння програми, суттєво скорочено, а вимоги водночас підвищено, підтримати високий рівень навчання можна лише за рахунок упровадження в педагогічний процес інноваційних навчальних технологій.

Підготовка охоплює кілька етапів: перевірка базових знань студентів, теоретична підготовка, набуття знань і вмінь з окремих розділів і дисципліни в цілому. Виконання кожного з цих етапів має бути конкретним кроком уперед у справі формування майбутнього спеціаліста. У педагогічному процесі необхідна чітка структурна взаємодія всіх форм і методів навчання, без якої навчальний процес не буде ефективним.

В умовах сучасного інформаційного середовища відбувається формування комп'ютерних компетенцій. Сукупність персональних комп'ютерів, індустрії знань і мереж колективного користування утворюють єдиний інформаційний простір, у якому діють різноманітні інтелектуальні інформаційні системи, в тому числі медичного спрямування. Опанування таких інформаційних продуктів відкриває фахівцям широкі можливості професійного зростання.

Сучасний медик має вміти приймати ефективні компетентні рішення, що досить складно забезпечити в умовах навчання за традиційними методами підготовки студентів. Тому сучасний навчальний процес має базуватися на інтенсивних методах навчання і контролю, орієнтованих на формування цілої низки компетенцій, комп'ютерних передусім. Саме вони дають можливість моделювати в навчальному процесі професійні ситуації. Системне використання впродовж навчання інтенсивних методів і засобів контролю забезпечує як професійну, так і соціальну підготовку студентів.

Кращим є безпосередній контакт екзаменатора зі студентом, розбір хворого, клінічної ситуації, бесіда, в про-